

Problemformulering til

SRP-opgave (mediefag-samfundsfag) december 2009

Dagbog fra Midten (C. Guldbrandsen 2009).

Der ønskes en kort redegørelse for dokumentarens historiske udvikling.

Derudover ønskes der en analyse af *Dagbog fra Midten*, Guldbrandsen 2009. I analysen skal der bl.a. indgå en definition af filmens dokumentariske genre og fortælleform, samt anvendelse af filmiske virkemidler, eksemplificeret i en shot-to-shot analyse af minimum 2 relevante sekvenser samt en undersøgelse af dokumentaren som nyhedskilde.

Endelig ønskes en diskussion med udgangspunkt i *Dagbog fra Midten*, hvorfor Ny Alliance ikke blev valgets store vinder ved Folketingsvalget i 2007.

Besvarelsen skal være på ca. 15 – 20 sider.

Indledning	s. 2
1.0 Dokumentarens historie	s.
1.1 Den historiske udvikling	s.
1.2 Dokumentarfilmene i Danmark	s.
1.3 Tv-dokumentaren og andre former	s.
2.0 Analyse af ' <i>Dagbog fra Midten</i> ' (2009)	s.
2.1 Bag om ' <i>Dagbog fra Midten</i> ' (2009)	s.
2.2 Spindoktorer	s.
2.3 Den mediefaglige analyse	s.
2.4 Shot-to-shot analyse	s.
3.0 Ny Alliances valgnederlag	s.
3.1 Den politiske situation	s.
3.2 Udskrivelsen af valget 2007	s.
3.3 Partierne på en fordelings- og en værdipolitisk skala	s.
3.4 Valgkampen 2007	s.
3.5 Valgresultatet 2007	s.
3.6 Mediernes betydning	s.
4.0 Konklusion	s.
5.0 Litteraturliste	s.
5.1 Bøger	s.
5.2 Artikler	s.
5.3 Internetsider	s.

Folketingsvalget 2007

- ifølge 'Dagbog fra Midten' og i virkeligheden

Indledning

Ordet dokumentar stammer sandsynligvis fra det latinske ord "docere", som betyder at undervise eller belære, mens det samtidigt har noget at gøre med et dokument, i form af et retsligt bevis. Første gang ordet/begrebet "dokumentarfilm" findes på skrift er i 1926, hvor det defineres som "rejsedagbog"¹.

Dokumentaren er ifølge den almindelige og gængse opfattelse en objektiv, sand og ikke manipuleret afspejling af virkeligheden. Men er dette overhovedet muligt - med mindre det er overvågningsvideo, som ingen redigerer i? En dokumentar er en faktabaseret film, som forsøger at skildre virkeligheden, som den faktisk er. En af de vigtigste ting for dokumentarfilmen er objektivitet. Æstetikken i dokumentaren er også med til at gøre det nemt for seeren at observere og konkludere, at der netop er tale om en dokumentarfilm. Man taler om, at der indgås en seerkontrakt med publikum. Men en film, som er "based on a true story" og dermed måske præget af fakta, er ikke det samme som en dokumentarfilm, men udtrykket "based on a true story" er med til at understrege, at dokumentaren har en fascinationskraft, der kan medvirke til at sælge billetter. Dokumentaren derimod har et egentligt budskab og en mening om den virkelighed, som den fremstiller².

Medierne er vigtige i demokratiet. Man kan diskutere, hvordan medierne skal fungere optimalt i forhold til demokratiet - og i et land med meget konkurrencedemokrati som Danmark. Medierne skal fungere som et "civilt forum", som danner fundament for muligheden for at skabe en pluralistisk debat. Der skal altså kunne udveksles informationer og værdier. Det er så at sige mediernes job og berettigelse, at borgerne gives mulighed for deltagelse i demokratiet. Medierne kan også bruges af borgerne på mange forskellige måder ikke mindst i form nyhedskilde. Det er vigtigt at huske, at hovedparten af medierne er kommercielle, hvilket vil sige, at deres hensigt er at tjene penge³.

Det er ikke den aktuelle nyhedsværdi i en dokumentar(film), som er det vigtigste for denne genre.

Dokumentarfilm handler ofte om noget, som ikke har været fremme i lyset før, men som så kan blive til en dagsaktuel nyhed. Et klassisk eksempel herpå kan være dokumentaren 'Den hemmelige krig' (2007) af Christoffer Guldbrandsen, som (samfunds)kritisk beskæftiger sig med en konkret militær operation i

¹ Dok.under s. 30

² Dok.under s. 6-7 + 24-26

³ Mas.kom s. 11-18

Afghanistan i 2002. *'Dagbog fra Midten'* (2009) af samme filminstruktør er en anden måde at lave dokumentarfilm på. Her udnytter instruktøren, at han har fået mulighed for at komme bag facaden for at registrere, hvad der egentlig skete. Derfor kan vi bruge *'Dagbog fra Midten'* til at give indsigt i, hvad der egentlig skete for eksempel i forbindelse med Folketingsvalget i 2007 – stadig dog set gennem Guldbrandsens kameratelelinse og redigeringscomputer.

1.0 Dokumentarens historie

1.1 Den historiske udvikling

Dokumentarfilmen var repræsenteret, da Lumière-brødrene havde premiere på den allerførste filmforestilling den 28. december 1895. Her vises 10 kortfilm med udgangspunkt i hverdagen. Blandt andet *'Arbejderne forlader fabrikken'*, som er en dokumentarfilm, og *'Gartneren'*, som var en iscenesat historie. Dengang var teknikken meget begrænset, hvilket også afspejles i filmene.

I 1920'erne var den mest kendte dokumentarist en englænder ved navn Robert J. Flaherty. Han blev kendt for filmen *'Nanook of the North'* (1922). Robert Flaherty blev inspirationskilde for mange senere dokumentarister og anses af mange for at være ”dokumentarfilmens fader”. Han anvendte meget interessant iscenesættelse og rekonstruktioner i produktionen for at komme så tæt på sandheden som muligt⁴. I Sovjetunionen blev der i Kommunistpartiets tjeneste optaget mange propagandafilme både film af overvejende dokumentarisk karakter, men også fiktionsfilm. En af de sovjetiske instruktører, Dziga Vertov, var meget central for dokumentarfilmens udvikling. Han introducerede teorien om ”*Kino Pravda*”, som direkte oversat betyder ”filmsandhed”. Dette blev vigtigt for den senere udvikling og ligger til grund for bl.a. nyhedsreportagen og cinéma vérité.

I 1930'erne blev dokumentarfilmene brugt som propaganda i Tyskland. Især Leni Riefensthal var kendt for sin banebrydende æstetik. Hun introducerede bl.a. slow-motion-teknikken, anvendte kreative perspektiver og kamerabevægelser. Hun havde frie hænder og arbejdede sammen med Nazistpartiet og Adolf Hitler.⁵

Skotten John Grierson instruerede *'Night Mail'* (1936), som også fik stor betydning for dokumentarens videre udvikling. Han så dokumentaren som en ”kreativ bearbejdning af virkeligheden”, men som stadig kunne oplyse og viderebringe politiske og sociale budskaber gennem håndteringen af virkeligheden. John Grierson dannede skole for mange dokumentarister. De britiske dokumentarfilm i denne periode blev kendt for at skildre sociale forhold, og *'Housing Problems'* (1935) lagde grund for de interviewbaserede dokumentarfilm. Grierson-gruppen blev verdenskendt for deres politiske dokumentarfilm og ikke mindst det, at de formåede at løfte dokumentarfilmen til et højt kunstnerisk niveau.

⁴ Dok.under s. 31f

⁵ Lev.bil s. 132f

I 1960'erne dukkede der 3 nye dokumentarformer op: 'Cinéma vérité' i Frankrig, 'Free Cinema' i England og 'Direct Cinema' i Nordamerika. Fælles for de 3 dokumentarformer er, at det er den teknologiske udvikling, som muliggør dem. Nye og lette transporterbare kameraer, som kan optage ved meget mindre lys end tidligere, og nye muligheder for at optage lyd muliggør en udvikling inden for dokumentarfilmgenren. De 3 nye former havde dog forskellige mål.

'Cinéma vérité' eksperimenterede med muligheden for selv at optræde i dokumentaren, så instruktøren løbende kunne kommentere forløbet i filmen. På denne måde blev det filmiske set up synliggjort. 'Free Cinema' skildrede livet i den engelske arbejderklasse, men var mere personlig og mindre struktureret end 'Cinéma vérité'. Målet med 'Direct Cinema' var at betragte livet her og nu on location - uden at stå i vejen eller påvirke det, der blev observeret. Det blev starten på den observerende dokumentarform og startede diskussionen om muligheden for at være tilstede uden at påvirke optagelserne, som fortsatte op igennem 1970'erne og 1980'erne ⁶.

En ny form for dokumentar kom frem i 1970'erne, nemlig 'mockumentary' – fupdokumentaren. Verbet 'to mock' betyder at parodiere. Mockumentary sår tvivl ved seeren om, hvorvidt det er en dokumentar, fordi filmen bruger æstetikken fra dokumentaren så som håndholdt kamera, zoom osv. Disse film blev relativt populære, og den mest kendte må siges at være 'The Blair Witch Project' (1999) ⁷.

I starten af 1980'erne blev det politiske indhold igen et populært emne. Den amerikanske filminstruktør/samfundsdebattør Michael Moore, hvis filmkarriere indledtes med 'Roger & Me' (1989), er blevet hovedmanden bag nogle meget personlige, samfundskritiske film. Han provokerer med sin konfronterende stil, hvor han udnytter humor og satire.

I løbet af 1990'erne startede en ny trend, da der blev produceret flere mere personlige dokumentarfilm, som ofte var instruktørens egne livserfaringer. Denne udvikling kan ses som en reaktion på talkshows og en realityshows, som blev lanceret på tv. Den nye populære genre hedder jeg-dokumentaren og sætter instruktøren i fokus. Forbilledet her er ikke så udpræget Michael Moore – i hvert fald ikke, når det drejer sig om stilen, men måske nok det personlige. Filmen 'Family' (2001) kan bruges som eksempel. ⁸

1.2 Dokumentarfilmene i Danmark

⁶ Lev.bil s. 133f

⁷ Lev.bil s. 87-89

⁸ Dok.under s. 41-44

Dokumentarproduktionen i Danmark voksede i 1930'erne, og tiden frem til 2. verdenskrig betegnes som den danske dokumentarfilms guldalder. Dokumentaren var en vigtig kilde til oplysning dengang. Efter 2. verdenskrig var produktionen i Danmark lammet, og det tog lang tid at komme igen, men i 1963 debuterede Jørgen Leth og fik sit gennembrud med *'Det perfekte menneske'* (1967). Efter dette gennembrud blev Jørgen Leth en hovedskikkelse inden for den danske eksperimental- og dokumentarfilm⁹

I Danmark slog de politiske dokumentarfilm for alvor igennem med Christoffer Guldbrandsens dokumentar *'Den Hemmelige Krig'* (2006), men inden da havde han lavet *'Fogh bag facaden'* (2005), som var et politisk portræt af statsminister Anders Fogh Rasmussens arbejde med at sikre udvidelsen af EU med 10 medlemslande i 2002. Han har lavet flere politiske portrætter herunder det nyeste, nemlig *'Dagbog fra Midten'* (2009), som vil blive analyseret i denne opgave.

Sammenfattende kan man altså sige, at dokumentarfilmen har været under konstant udvikling siden sin spæde fødsel i Paris 1895. Dokumentaren var i starten i oplysningens tjeneste og spillede en ikke uvæsentlig rolle for forskellige politiske systemers legitimering. Siden blev dokumentarfilminstruktørerne mere kritiske i forhold til det samfund, de levede i, hvorfor det ikke så meget blevet oplysningen som det samfundsdebatende, der blev hovedformålet. Et andet hovedsigte med dokumentaren har været at nå frem til en skildring af virkeligheden. Det har været diskuteret, om det overhovedet er muligt, og hvis man skal skildre virkeligheden – finde sandheden – kan det så gøres ved at tilrettelægge den – eller er det blot de 24 billeder i sekundet, der kan vise sandheden gennem kameraets linse? Endelig har jeg kort været inde på, at filmteknologien har spillet en rolle for genrens udvikling – ikke mindst det forhold, at teknologien er blevet billigere og dermed givet en demokratisk mulighed for at være dokumentarfilminstruktør.

1.3 Tv-dokumentaren og andre former

Indtil nu har jeg i opgaven betragtet dokumentaren som *filmdokumentaren*. For Danmark og også andre vesteuropæiske lande gælder det imidlertid, at en stor del af dokumentaren produceres af de såkaldte public service-(tv)stationer. I Danmark gælder det Danmarks Radio, som indtil 1988 havde monopol på tv-produktion, men så kom TV2 til. De to tv-stationer er af det politiske system pålagt regler om fjernsynsvirksomhed. Reglerne indeholder krav om, at *“der i programudbuddet skal tilstræbes kvalitet, alsidighed og mangfoldighed, samt at der i nyhedsformidlingen skal lægges vægt på saglighed og upartiskhed”*¹⁰. Det vil sige, at man i programfladen skal tilgodese alle seersegmenter, og at man i nyhedsformidlingen skal lægge vægt på saglighed og upartiskhed, hvilket vel kan tolkes som et krav om objektivitet – selv om den objektive skildring pr. definition ikke findes.

⁹ Dok.under s.37-38

¹⁰ <http://smu.imv.au.dk/soendergaard/1.html>

I dag skelnes der mellem to overordnede dokumentarformer, nemlig tv-dokumentarisme og dokumentarfilmen. Tv-dokumentarisme er en genre, som så at sige defineres af sin afsender altså institutionen, som oftest vil være en public service-station. Det er meget sjældent, at rene kommercielle tv-stationer som TV3 laver tv-dokumentar. TV-dokumentaren vil derfor være finansieret af denne og skal leve op til reglerne for saglighed og upartiskhed. Dokumentarfilmen vil oftere have en enkelt afsender – en filminstruktør – og vil være finansieret af mange forskellige kasser som for eksempel Christoffer Guldbrandsens film. Disse er måske ikke umiddelbart produceret med henblik på at vises på tv med mindre en tv-station er med til at finansiere. Man taler om, at dokumentarfilmen giver mulighed for et personligt eller kunstnerisk udtryk – en subjektiv tolkning af virkeligheden.

Afslutningsvis vil jeg kort redegøre for forskellige fortælleformer og typer af dokumentar. Først fortælleformen: den autoritative, den observerende og den interaktive. Det er fortælleformen, som afgør, hvordan virkeligheden bliver fremstillet.

Den *autoritative* fortæller vil ofte bruge berettermodellen som argumentationskæde. Den autoritative fremstilling vil som hovedregel komme med opsummeringer undervejs og runde af med en klar konklusion. Et andet kendetegn er lydsiden, som er påvirket af den alvidende fortæller ('Voice of God'), som strukturerer hele forløbet. Der kan anvendes rekonstruktioner, og der kan forekomme spring i tid og sted for at tilpasse historien med argumentationens logik.

Den *observerende* fortæller kan optræde som fluen på væggen. Tilrettelæggeren kan have opholdt sig i miljøet i en længere periode (måske "under cover") for at han til sidst kan opnå status som fluen på væggen. Så netop seeren igennem håndholdt kamera og andre filmiske virkemidler oplever en følelse af at være til stede i den virkelighed, som fremstilles.

Den *interaktive* fortæller lægger ikke skjul på, at der er en tilrettelægger, som formidler virkeligheden. Tilrettelæggeren er modsat den observerende fortæller synlig i billedet og kan direkte henvende sig til seeren. Denne fortælleform har et twist af et metaniveau, fordi der refereres til selve produktionsprocessen. Dette er dog med til at understrege, at TV er en formidlet virkelighed og ikke virkeligheden.

Der eksisterer flere typer eller genrer inden for dokumentaren, nemlig portrættet (individet), den sociologiske dokumentar (gruppen eller miljøet), institutionsdokumentaren (det lukkede rum) og den sagsorienterede (kritik af samfundet).

Fortælleform og typer af dokumentar vil jeg vende tilbage til i min analyse af '*Dagbog fra Midten*'.

2.0 Analyse af '*Dagbog fra Midten*' (2009)

Jeg har valgt at omtale *'Dagbog fra Midten'* som dokumentaren - til trods for at Christoffer Guldbrandsen selv i anslaget siger: "at lave en film".

2.1 Bag om *'Dagbog fra Midten'* (2009)

'Dagbog fra Midten' handler om stiftelsen af Ny Alliance (nu: Liberal Alliance). Den giver et indblik i det organisatoriske kaos, de politiske magtkampe og ikke mindst den interne splid i partiet Ny Alliance fra stiftelsen af partiet i maj 2007 og til Naser Khader forlader sit eget parti i januar 2009. Nogle anmeldere har sagt, at den viser nederlagt for Ny Alliance som forældreløst¹¹, men det vil jeg vende tilbage til i min konklusion.

Christoffer Guldbrandsen er født i 1971 og uddannet fra Danmarks Journalisthøjskole. Han har arbejdet for bl.a. Politiken og TV2 Nyhederne, hvor han lavede indslag fra krigene i Tjetjenien og Kosovo. Han har desuden været tilrettelægger på Nordisk Film og DR. Endelig har han lavet en række politiske dokumentarfilm herunder *'Dagbog fra Midten'* om Ny Alliance (2009)¹². Han har som det seneste modtaget samfundsfagslærernes pris, en Columbus, "*fordi han i sine dokumentarfilm i realiteten gør det, som vi samfundslærere gør hver eneste gang, vi underviser: går bag facaden på virkeligheden og viser, at den er mange facetteret, ofte rummer dramaer præget af forskellige politiske værdier, og altid er en opklarende diskussion værd*"¹³.

Dokumentaren er produceret af Everest Pictures og Guldbrandsen Film med støtte fra Dansk Filminstitut og produceret for DR2 Dokumania.

'Dagbog fra Midten' starter dagen før stiftelsen af Ny Alliance, altså den 06.05.2007. Med et billede af Naser Khader i en hjemlig situation, som efterfølges af en speak af Christoffer Guldbrandsen, hvor han gør opmærksom på, at Naser Khader har henvendt sig til ham for at få lavet en dokumentar om Ny Alliance, og at de er gode venner og ses privat. Dette kan blive en afgørende sætning for troværdigheden af dokumentaren. Senere i dokumentaren nævner Naser Khader, at han har bestilt Christoffer Guldbrandsen til at dække 24 timer under hele valgkampen. Dette møder modstand fra den ene af de to spindoktorer, som optræder i filmen, nemlig Ulla Østergaard. Hun spørger i et interessant metaklip, om Naser Khader har "redigeringsret" (og om hun selv har), og Christoffer Guldbrandsen svarer, at kun han har redigeringsret, og at det bygger på "tillid". Christoffer Guldbrandsen optræder virkelig som fluen på væggen – en enkelt gang dog i billedet - og som den autoritative fortæller.

De vigtigste personer i dokumentaren er præsenteret kort nedenfor.

¹¹ <http://politiken.dk/kultur/article644825.ece>

¹² http://www.dr.dk/P2/Frokost_med_eliten/gaester/20090624165329.htm

¹³ <http://www.kulturplakaten.dk/en-columbus-til-christoffer-guldbrandsen/>

Naser Khader, filmens ”hovedperson”, er det nye partis leder. Han var inden stiftelsen af Ny Alliance folketingsmedlem for Det Radikale Venstre. Som det også fremgår af dokumentaren, trækker Naser Khader sig til sidst ud af Ny Alliance, og i dag er han medlem af Det Konservative Folkeparti¹⁴.

Gitte Seeberg, er den kvindelige medstifter af Ny Alliance. Hun var inden stiftelsen af Ny Alliance medlem af Det Konservative Folkeparti og er nu udtrådt af politik og generalsekretær for WWF Verdensnaturfonden¹⁵.

Anders Samuelsen, er den sidste af de 3 medstiftere af Ny Alliance. Han trådte ud af Det Radikale Venstre, og efter Naser Khaders udtræden fra Ny Alliance/Liberal Alliance blev han partiformand¹⁶.

Rasmus Jønsson, var den første spindoktor for Ny Alliance, og han var med fra stiftelsen af partiet. Han blev kampagneleder efter kort tid med 2 spindoktorer og valgte senere at fratræde af flere årsager¹⁷.

Ulla Østergaard, blev Ny Alliances anden spindoktor. Efter valget i november 2007 blev hun sygemeldt og opsigtede efterfølgende sin stilling som pressechef/spindoktor for Ny Alliance¹⁸.

2.2 Spindoktorer

En spindoktor er en person, som rådgiver en eller flere politiske aktører, for at få medierne og derved offentligheden informeret på den bedst mulige måde set fra aktørens synspunkt. Dette sker ved at fordreje eller påvirke en historie. Spin kommer fra det engelske sprog og betyder (for)drejning¹⁹. At ’spinne’ må ikke forveksles med løgn, som ses som en uholdbar og direkte farlig løsning. Spindoktorerne benytter sig bl.a. af begreberne *priming* og *framing*. Priming er det forberedende arbejde og en væsentlig del af det er at lytte og forstå vælgerne og at forholde sig til holdninger og evt. modstand. Framing er derimod hvordan en begivenhed skal tolkes. Bedre kendt under journalistudtrykket ”at vinkle en historie”. En meget vigtig del af framing er, at den politiske kommunikation kan sætte et emne ind i en overordnet sammenhæng²⁰.

Et andet begreb er spinnokrati, som direkte oversat betyder at ”styre via spin”. Dette begreb anvendes, når spindoktorer erstatter den tidligere kommunikation mellem vælgere og politikere, fordi måden, der kommunikeres

¹⁴ http://da.wikipedia.org/wiki/Naser_Khader

¹⁵ http://da.wikipedia.org/wiki/Gitte_Seeberg

¹⁶ http://da.wikipedia.org/wiki/Anders_Samuelsen

¹⁷ http://da.wikipedia.org/wiki/Rasmus_J%C3%B8nsson

¹⁸ http://da.wikipedia.org/wiki/Ulla_%C3%98stergaard

¹⁹ http://www.denstoredanske.dk/Samfund,_jura_og_politik/Samfund/Folketing_et_og_parlamentarisme_generelt/spindoktor

²⁰ Mas.kom. s. 67-68

på, bliver så betydningsfuld, at politikerne er ”bange for” at komme med en udtalelse, som kan medføre katastrofale konsekvenser, hvis udtalelsen opfattes ”forkert”²¹.

Der findes 4 grundlæggende strategier inden for spin: den defensive, den offensive, den proaktive og den reaktive strategi.

Strategi:	Anvendes:
Den defensive	I det politikerne må sortere (fra) i henvendelser fra medierne, men ikke fordi vedkommende har noget i klemme
Den offensive	Når en politiker har brug for at skabe synlighed omkring sine nye synspunkter eller sin person
Den proaktive	Hvis en politiker ønsker at komme en historie i forkøbet. Man forsøger vha. strategien at kontrollere morgendagens forsider
Den reaktive	Som ”brandslukning” i forbindelser med kriser og eller skandaler, hvor man ønsker at mindske skaden - eller som direkte reaktion på andre medies tiltag.

Der er sket en forandring i mediernes karakter fra den budbringende til den fortolkende rolle i forhold til politik, og medierne er i højere grad blevet en selvstændig aktør, som er mere aggressiv²².

Medierne er en mulighed for politikerne for at nå ud til folket og derved deres vælgere. Medierne er en mulighed for at dokumentere og debattere problemstillinger, hvilket har betydet, at medierne i det 20. århundrede fik en central og selvstændig rolle. Medierne/pressen har altså mulighed for at vinkle historier, som de ønsker. Derfor er der også tale om, at medierne bliver dagsordensættende, og dette er den væsentligste grund til, at medierne er blevet den 4. statsmagt.²³ Den dagsordensættende rolle i *'Dagbog fra Midten'* ses klart i eksemplet med ugebladet Se & Hørs historie om Naser Khaders sorte carport.

²¹ Pol.øk s. 106-107

²² Mas.kom. s. 39

²³ Med.samf. s103-107

2.3 Den mediefaglige analyse

'*Dagbog fra Midten*' er indholdsmæssigt bygget op som en kronologisk fortælling om partiet i medgang og modgang. Dokumentaren kan deles op i 4 sekvenser. Den første sekvens kalder jeg "*Et nyt parti i majsolen*", og denne sekvens varer indtil Ny Alliances 2. spindoktor, Ulla Østergaard, bliver præsenteret (18:00). Næste sekvens kalder jeg "*Tid til forandring?*" om arbejdet med at få partiets politik formuleret herunder debatten om valg af slogan og dermed uenigheden om partiets politiske linje mellem Seeberg-Jønsson-fløjens socialdemokratiske holdning og Samuelson-Østergaards liberale holdning – partiformanden er den forvirrede! (slut 41:00). Den tredje sekvens kaldes "*Se & Hør-sagen*" med ugebladets påstand om, at der er blevet udført sort arbejde i Naser Khaders hjem. Denne sekvens fylder ganske meget, sikkert fordi det er den mest dramatiske, men den viser også den interne splid mellem de 3 stiftere og ikke mindst mellem de to spindoktorer (slut 58:00). Den sidste sekvens har jeg kaldt "*Dronningerundeforvirring og valgnederlag*", og den dækker over de sidste par dage inden Folketingsvalget og tiden efter valgnederlaget (slut 1:13:00).

Det fremgår af denne inddeling, at der er tale om en dramaturgi, som er styret af kronologien, og mest kan siges at være episodisk. '*Dagbog fra Midten*' er svær at placere i dramaturgisk model. Betragter man det rent faktiske hændelsesforløb, så er det mest dramatiske punkt begyndelsen af filmen med partiets stiftelse, men det er i fundamental modstrid med traditionelle fortælle teknikker og dramaturgiske modeller at placere klimaks her. Den er tydeligvis ikke klippet sammen for at nå et dramatiske højdepunkt, men nærmere episoder, som kommer i kronologiske rækkefølge. Filmen er inddelt i 4 episoder, som nævnt ovenfor, med overordnede temaer. Dette er kendetegnende for Christoffer Guldbrandsen som instruktør og ses også i f.eks. '*Den hemmelige krig*'. Disse episodiske sekvenser kan måske overføres på bølgemodellen, som ofte anvendes ved faktaprogrammer, fordi den følger en næsten lineær udvikling med en begyndelse og en slutning. Indimellem er så nogle bølgeagtige toppe, som er mindre udsving i spændingskurven. Efter hvert afsnit kommer der et mellemspil, hvilket i '*Dagbog fra Midten*' er en slags montage af avisoverskrifter.

Dokumentarens genre er portrættet. Den skildrer partiets stifter og stiftelse og fører os igennem partiets op- og nedture. Jeg har også kaldt den for en politisk dokumentar, for jeg synes, at det er ret karakteristisk for Christoffer Guldbrandsen, at han formår at portrættere en politisk hovedperson, hvad enten det er Anders Fogh Rasmussen, Mogens Lykketoft eller Naser Khader, så man både får en indsigt i den portrætteredes identitet og psyke, men også bliver klogere på det politiske liv.

Fortælleformen i '*Dagbog fra Midten*' er mest præget af den *observerende* fortæller i form af 'fluen på væggen', håndholdt kamera, lange klip/indstillinger, rolige panoreringer, intet kunstigt lys og underlægningsmusik, men ikke en underlægningsmusik, som pådutter seeren en holdning eller opbygger en spænding.

Dokumentaren har ikke et egentligt budskab, men forsøger at skildre - via muligheden for at komme bag facaden ikke blot på vennen Naser Khader, men også partiet Ny Alliance – hvordan det var. Den overordnende fortælleform i *'Dagbog fra Midten'* er altså den observerende fortælleform med nogle elementer fra den *autoritative* fortællerform i forbindelse med at, Christoffer Guldbrandsen anvender sin egen stemme som 'Voice of God' og fungerer derved som løbende kommentator, men også som oplysningskilde, netop fordi han fortæller baggrundshistorier.

Christoffer Guldbrandsen bruger forskellige virkemidler til at understrege budskabet/temaet i dokumentaren. Det sker flere gange i løbet af dokumentaren, at billedet fyldes af forskellige avisforsider og speak, men også af indslag fra Tv-avisen. Disse indslag og avisforsider/overskrifter symboliserer pressens magt, men også aktualiteten for dokumentaren. Mediernes magt vil senere blive diskuteret.

Når Christoffer Guldbrandsen anvender så meget håndholdt kamera, har det den effekt, at han nemt kan følge alting, netop fordi han er 'transportabel', men også, at vi som seer føler, at vi faktisk er til stede. Der er forholdsvis mange scener, som er optaget i biler. Disse scener illustrer på en god måde, at politik ikke kun er det, som foregår på Christiansborg eller på partikontoret, men at politik foregår alle steder, og i den grad, at det at være politiker er et døgnjob. Naser Khader har i flere interviews efterfølgende udtalt, at han på tidspunkter under valgkampen var ved at give op i kampen mod pressen og ville have sit privatliv tilbage²⁴.

Næsten samtlige billeder er beskåret i halvnær eller nær, som jo bruges for at afsløre folks følelser. Christoffer Guldbrandsen har flere scener, som helt utrolig godt illustrer fløjene i partiet. For eksempel under et gruppemøde, hvor Rasmus Jønsson og Gitte Seeberg skiftevis har ordet, sidder Ulla Østergaard i baggrunden og ser ukoncentreret ud eller direkte ligeglåd. Hun himler med øjnene og skriver sms-beskeder osv..

Andre virkemidler i *'Dagbog fra Midten'* er de meget lange klip, som ofte indeholder panorering og som præger hele filmen. Belysningen ofte er meget low key-belysning, fordi Christoffer Guldbrandsen har optaget her og nu og ikke brugt tid på at sætte lamper op osv., hvilket medfører, at farverne på billederne ofte er lidt dystre og uklare.

Der er underlægningsmusik, i form af enkelte toner og kun rytmisk, over store dele af billederne, og der er som sådan ikke noget mønster, udover ved overgange og ved "breakene" med avisforsider osv. Desuden er nogle af samtalerne tekstede, fordi det simpelthen kan være svært at opfatte, hvad der bliver sagt, sandsynligvis fordi han kun har brugt kameraets mikrofon. I billederne optræder der oftest to eller flere personer, netop fordi Christoffer Guldbrandsen på den måde får en reaktion med. Denne reaktion kommer for det meste fra en "modstander" - eksempelvis med henholdsvis Ulla Østergaard og Rasmus Jønsson og ved Gitte Seeberg og Anders Samuelsen.

²⁴ Jeg havde ikke (...), Politiken

Ofte optager Christoffer Guldbrandsen også en person i billedet med ryggen til – måske for at understrege ”fluen på væggen”. Synsvinklen er 95% af tiden normalperspektiv. Klipningen i dokumentaren er gennemgående kontinuitetsklipping, som er præget af klip i blikretningen.

Christoffer Guldbrandsen benytter overordnet set ikke interviews. Dette er med til at tydeliggøre, at han blot ønsker at registrere. Der er ganske få interviews, og det eneste ’egentlige’ interview er med Rasmus Jønsson til sidst i dokumentaren, hvor han sidder i en stol og siger, at partiet er blevet til et cirkus, og hvis der ikke sker ændringer, er det ikke noget, han vil stå inde for. Man hører ikke Christoffer Guldbrandsens spørgsmål, og måske er Rasmus Jønsson blot blevet bedt om en kommentar. Der er få gange foruden dette, hvor Christoffer Guldbrandsen henvender sig til en person i filmen – ofte Naser Khader selv – og stiller vedkommende et spørgsmål.

Om dokumentarens objektivitet kan der jo principielt sættes spørgsmålstegn som tidligere nævnt, og måske netop her fordi Christoffer Guldbrandsen er ven med Naser Khader. Min personlige vurdering er, at Christoffer Guldbrandsen forsøger at være mest muligt objektiv, dog må man jo huske, at Christoffer Guldbrandsen i sidste ende har bestemt, hvad der skal vises og ikke mindst, hvad der ikke skal vises. Instruktøren har final cut. ”*Bliver du aldrig træt af at filme?*” bliver han spurgt til sidst. Et metatræk, der netop er med for at fortælle, at han fik alt med.

Jeg har tidligere været inde på, at Se & Hør-sagen måske har fyldt lidt for meget på grund af dens dramatiske kvaliteter. I dokumentaren kommer den så også til at fremstå som næsten den eneste – og i hvert fald den væsentligste - grund til partiets ”nederlag”. Nederlag i citationstegn fordi partiet kom trods alt i Folketinget, men blev ikke den tunge på vægtskålen, som det så ud til i meningsmålingerne, før Se & Hør-sagen kom frem. Man kan også diskutere om andre forhold skulle have været behandlet mere udførligt – Naser Khaders katastrofale tv-optrædener, Jørgen Poulsen-sagen osv. – men Christoffer Guldbrandsen vil sikkert forsvare sig med, at det ikke var meningen at give en skildring af Ny Alliances storhed og fald, men lige så meget dokumentere en mere almen menneskelig historie om en person – en ven – som får en ide om en opgave, det viste sig, at han ikke kunne magte. Endelig kan man jo sige, at det giver en vis indsigt i Naser Khaders psyke, når han kan kalde en god ven for et ”Svin! Svin! Svin!”.

2.4 Shot-to-shot analyse

Min shot-to-shot-analyse har jeg valgt at gøre kort, da jeg allerede i min mediefaglige analyse har været inde på forhold, som kan siges at vedrøre shot-to-shot-analysen.

Jeg har valgt at analysere anslaget, fordi her slås temaet fast, og det er i de første par minutter, at seeren skal fanges. Desuden afspejler anslaget meget godt den generelle æstetik i dokumentaren.

Anslaget starter med en angivelse af tid og sted, herfra klippes der over til Naser Khader, som sidder i sin stue og ser "hjemlig" ud og fortæller om, hvordan han tror Ny Alliance vil blive taget imod, og hvilken betydning partiet får. Klippet er håndholdt som resten af anslaget. Herefter klippes der til en speak²⁵ af Christoffer Guldbrandsen og derefter en samtale mellem Naser Khader og hans spindoktor Rasmus Jønsson. Denne samtale er filmet fra bagsædet i bilen, så seeren har en fornemmelse af at være fluen på væggen, fordi man ser politikerens over skulderen, men billederne er også præget af dels mørke farver pga. manglende lys dels utrolig urolig kameraføring. Herefter klippes der til et lyst billede, fordi scenen er skiftet til udendørs, speaken fortæller os, at vi er ude foran Gitte Seebergs forældres hus. Vi ser Naser Khader stå og øve sin tale til pressemødet, og der filmes ned på Naser Khaders fødder, så vi ser, at han er nervøs. Herfra klipper Christoffer Guldbrandsen til en scene, hvor Anders Samuelsen sidder foran en computer med en mobil i hånden, og speaken fortæller, at han er ved at melde sig ud af Radikale Venstre på sms. Herefter klippes der igen til en bilscene, men denne gang starter kameraet på Gitte Seebergs hånd, hvor hun holder nogle papirer. Hun fremlægger, hvad hun vil sige, og det kommenteres - undervejs panoreres kameraet op til Gitte Seebergs ansigt. De følgende billeder er forskellige nærbilleder af de andre i bilen. Da bilen skal holde for rødt, ser Gitte Seeberg pludselig Søren Pind (V) ude midt i lyskrydset, hvilket øger stemningen i bilen, herefter kører bilen ind og holder foran Christiansborg. Næste klip viser billeder fra det første pressemøde på Christiansborg. Håndholdte, ind i mellem rystede og i normal perspektiv. Til sidst forlader de 3 stiftere Borgen, og creditlisten starter (slut 4:00).

Den anden sekvens er 40 min. inde i dokumentaren, hvor Henrik Qvortrup har ringet til Naser Khader og fortalt, at han bringer en historie i næste nummer af Se & Hør, om at Naser Khader har fået udført sort arbejde. I de følgende minutter udspiller der sig et lettere drama, og begge partiets spindoktorer fremlægger deres plan/måde at spinne historien på. Denne sekvens afspejler mere det politiske spil end æstetikken i filmen.

Sekvensen (00:40:45-00:44:03) starter hjemme ved Naser Khader med en speak, som informerer om, at det er en vigtig aften, fordi Gitte Seeberg og Naser Khader skal præsentere partiets politik i DR, men lige inden er Naser Khader blevet ringet op af sin ven, Henrik Qvortrup. Klippet er håndholdt, og speaken så at sige snor sig ind i mellem reallyden. Da de, Gitte Seeberg, Ulla Østergaard og Naser Khader, kommer ud i bilen, begynder Ulla Østergaard en peptalk, og snart er stemningen bedre, fordi de to kvinder forsøger at opmuntre Naser Khader og gøre ham klar til at møde vælgerne på skærmen. Også dette klip er håndholdt og meget mørkt (det er jo aften). Herefter klippes der til et tv, hvor Ny Alliances valgvideo kører, hvorefter der panoreres op på Ulla Østergaard, som sidder og drikker øl uden for studiet og observerer Gitte Seeberg og Naser Khaders optræden på skærmen. Der krydsklippes mellem håndholdte optagelser af tv-skærmen og Ulla Østergaard. Derefter filmes Naser Khader og Gitte Seeberg gående ind i det rum, hvor Ulla Østergaard sidder, og de modtager ros. Herefter klippes der til bilen igen, hvor Naser Khader aflytter en telefonsvarerbesked fra Betina Aller, overdirektør for Se & Hør. Hun

²⁵ Jeg skelner i denne opgave ikke mellem speak og voice over

informerer om, at Henrik Qvortrup vil bringe historien. Billeddækningen er kørende natbilleder inde fra bilen og ud af bilen, og underlægningsmusikken skaber en vis spænding og intensitet. Kort efter ringer Henrik Qvortrup, som er chefredaktør for Se & Hør, og vil forklare situationen, men Naser Khader siger blot: ”*Du kan citere mig for en ting: Du er et svin. Du er et svin*”²⁶. (Og set i bagklogskabens klare lys var dette nok noget af det dummeste Naser Khader kunne have sagt). Her anvendes der asynkron lyd, fordi mens telefonsamtalen afspilles, er Naser Khader i billedet, men han sidder bare og stirrer tomt ud i luften. Det næste klip er Rasmus Jønsson, som taler i mobiltelefon, det bliver dog ikke oplyst med hvem, men han ytrer sin klare mening om, hvordan denne sag skal gribes an. 3 forskellige indstillinger skildrer denne samtale. Han mener, modsat Ulla Østergaard, ikke, at det er værd, at gøre noget ved historien og at et modangreb vil blive ”for dyrt”, hvilket han fik ret i. Speaken fortæller seeren, mens der vises affotograferede aviser, at Naser Khader ikke lytter til Rasmus Jønsson, men i stedet kontakter han og Ulla Østergaard avisen B.T. og giver dem historien.

Der er visse fælles træk rent filmisk i de to sekvenser - bl.a. at optagelserne fra bilerne alle er meget mørke (kun naturlig low-key belysning) og meget af det, der bliver sagt er teksten. Der anvendes også her nærmest konstant nærbilleder for at understrege intensiteten i udviklingen. Det er generelt meget lange klip og utrolig mange panoreringer, hvilket er en måde at skifte fokus på uden at klippe og skifte vinkel. Synsvinklen er overordnet den samme, nemlig normalperspektiv. Desuden er der brugt meget underlægningsmusik, hvilket også er karakteristisk for hele dokumentaren. Også Christoffer Guldbrandsens speak er karakteristisk, idet han også her ”snor” sin speak ind i mellem reallyden.

Æstetikken i *'Dagbog fra Midten'* ligger langt fra den i *'Den Hemmelige Krig'*. Der optræder eksempelvis ingen symbolske billeder, billederne fremstår uden nogen form for effekter, der er kun anvendt registrerende kamera, og underlægningsmusikken er temmelig neutral. Hensigten har utvivlsomt være at vise det hele, som det var.

Om Christoffer Guldbrandsens *'Dagbog fra Midten'* har hældt salt i såret eller måske har helet såret lidt er en personlig vurdering. Men Christoffer Guldbrandsen har formået at producere en dokumentarfilm, som bringer nogle usagte ting og måske endda sandheder på bordet. Efter at have læst et interview med ham i EKKO#28²⁷ fremstår hans mål med at lave dokumentarfilm meget klart. Han vil vise, ”*hvad de menneskelige relationer betyder i sammenhænge*”. Christoffer Guldbrandsen mener, at politik er det ideale miljø, netop fordi det ikke er nødvendigt med det store følelsesladede reaktioner, men et enkelt løftet øjenbryn afslører rigtigt meget. De menneskelige relationer i Ny Alliance-projektet viste sig at være fuldstændig afgørende – ikke blot var der uenighed om det vigtigste, men den indbyrdes kemi gjorde også, at uenighederne ikke var til at tackle. Man talte bare ikke nok sammen, ja, selv en sms og opkald fra Gitte Seeberg til Naser Khader forblev ubesvaret.

²⁶ Dagbog fra Midten 00:44:27

²⁷ Mennesket bag politikerne s. 52-54

Angående (andre) menneskelige relationer er det værd at påpege, at Ny Alliance havde en fantastisk opstart med hensyn til pressen, partiet fik spandevist af rosende kommentarer, men ingen kritiserede partiet, og hvis dette faktisk skete, så blev det ildeset af andre. Om denne positive omtale skyldes Naser Khaders forhold til flere af de politiske kommentatorer kan diskuteres. Nogle af de politiske kommentatorer ”indrømmer”, at de er venner med Naser Khader, mens andre siger, at de har et rent professionelt forhold, som er nødvendigt at have til politikere i dansk politik for at udføre jobbet som politisk kommentator med den bedst mulige præsentation. Eksempelvis mener Anders Krab-Johansen²⁸, at hvis man er venner med en folketingspolitiker, er det svært, at forholde sig kritisk til vedkommende, men han siger samtidigt, at man selvfølgelig skal tale med politikere og rådgivere, for at kunne udføre jobbet godt.

Til slut vil jeg tage stilling til spørgsmålet om dokumentaren som en nyhedskilde. *'Dagbog fra Midten'* giver ifølge min opfattelse ny indsigt i det politiske liv i dagens Danmark. Denne indsigt er først og fremmest betinget af, at instruktøren har haft mulighed for at komme bag om det spil og den virkelighed, som vi som tv-publikum normalt har adgang til, men er også et resultat af, at man har en opfattelse af, at instruktøren ikke har søgt at forholde publikum nogle oplysninger. Selvfølgelig er der skåret kraftigt i optagelserne, men alt det væsentlige er formodentlig med. *'Den hemmelig krig'* var også en dokumentar, men den fungerede anderledes som nyhedskilde, da den rejste et politisk krav om en rigsretssag mod statsministeren her og nu. Herved blev den et indslag i den aktuelle nyhedsstrøm – også fordi DR lancerede den, som institutionen gjorde (forscreening for journalister, egen hjemmeside m.v.).

Fakta-tv dækker både over dokumentaren og nyhedsudsendelsen, som er forskellige på en række punkter udover værdien som nyhedskilde. Begge former for programmer skal naturligvis have en vis nyhedsværdi for at fange seeren. Nyhedsudsendelsen er dagsaktuel, hvad dokumentaren ikke nødvendigvis er eller bliver. Rent æstetisk er forskellene på dokumentaren og nyhedsudsendelsen især noget med længden, fraværet af avancerede æstetiske virkemidler og formen, som jo er meget bunden for nyhedsudsendelsen²⁹.

3.0 Ny Alliances valgnederlag

3.1 Den politiske situation

Da Ny Alliance blev stiftet, blev partiet på rekordtid landets 4. største og lå generelt til 17 mandater i meningsmålingerne. Dette lyder næsten for godt til at være sandt, og dette var også realiteten, for da der blev afholdt valg den 13. november 2007, fik partiet kun 5 personer valgt ind. I Folketinget anno 2009 sidder der kun

²⁸ Politisk redaktør på TV2 Nyhederne

²⁹ Lev.bil s. 152-153

to fra Ny Alliance, som nu hedder Liberal Alliance. Man kan selvfølgelig diskutere, om der er tale om et valgnederlag, når nu det nystiftede parti trods alt kom ind i Folketinget, men det blev jo ikke den fornyelse af dansk politik, som stifterne havde drømt om, og det blev heller ikke den nok så vigtige ”tunge på vægtskålen”. Der er flere grunde hertil, og disse vil blive diskuteret på de følgende sider.

Som det første er det interessant at se på, hvorfor valget blev udskrevet i utide, ca. halvvejs i regeringsperioden, og hvordan situationen var op til valget i 2007. Herefter omtales Ny Alliances potentiale som nystiftet parti ved hjælp af en analyse af partiernes positioner på en fordelingspolitisk og en værdipolitisk skala. Desuden vil jeg inddrage valgkampen generelt, men naturligvis også se på hvordan Ny Alliance klarede sig i løbet af valgkampen. Endelig vil jeg kommentere selve valgresultatet og diskutere, hvorfor det gik så katastrofalt for partiet, når nu udsigterne havde været så lyse.

3.2 Udskrivelsen af valget 2007

Da valget blev udskrevet i utide af statsminister Anders Fogh Rasmussen var situationen i dansk politik præget af blokpolitik. Den blå blok mod den røde blok. Den blå blok var styret af Anders Fogh Rasmussen og Bendt Bentsen, og partiet Venstre og partiet Det konservative Folkeparti dannede en mindretalsregering. Denne havde dog siden 2001, hvor den afløste den socialdemokratisk-radikale regering, kunne mønstre et solidt flertal bag sig sammen med det meget trofaste støtteparti, Dansk Folkeparti.

Valget i 2007 var ifølge Anders Fogh Rasmussen en nødvendighed for at skabe ro til arbejdet med regeringens kvalitetsreform. Dette forklarer, at valget blev udskrevet kort efter Folketingets åbning, fordi netop så kort efter ville det ikke forstyrre årets generelle arbejde, og arbejdet med kvalitetsreformen var ikke påbegyndt som sådan. Anders Fogh Rasmussen sagde til Politik, at han frygtede, at rygter/spekulationer om et kommende valg kunne gøre det unødvendigt svært at få reformen gennemført.³⁰ Man kan også føje til, at ved starten af Folketingsåret 2007 var situationen i det generelle politiske spil mudret, da Ny Alliance (med 4 mandater) var på banen med en kritisk politik af regeringens politik på flygtninge- og indvandrersområdet og stadig pænt repræsenteret i meningsmålinger, så statsministeren valgte at bruge sin ret til at udskrive valg i utide, for at få det politiske billede rensset kort inde i folketingsåret.

3.3 Partierne på en fordelings- og en værdipolitisk skala

Før valget blev udskrevet var både Venstre og Socialdemokraterne rykket mod midten på den fordelingspolitiske skala og til højre på den værdipolitiske skala, dvs., at Danmarks to største partier var blevet mere ens og havde nærmet sig hinanden betydeligt. Denne kendsgerning udgjorde uden tvivl en mulighed for Ny Alliance for at få

³⁰ <http://politiken.dk/politik/article403626.ece>

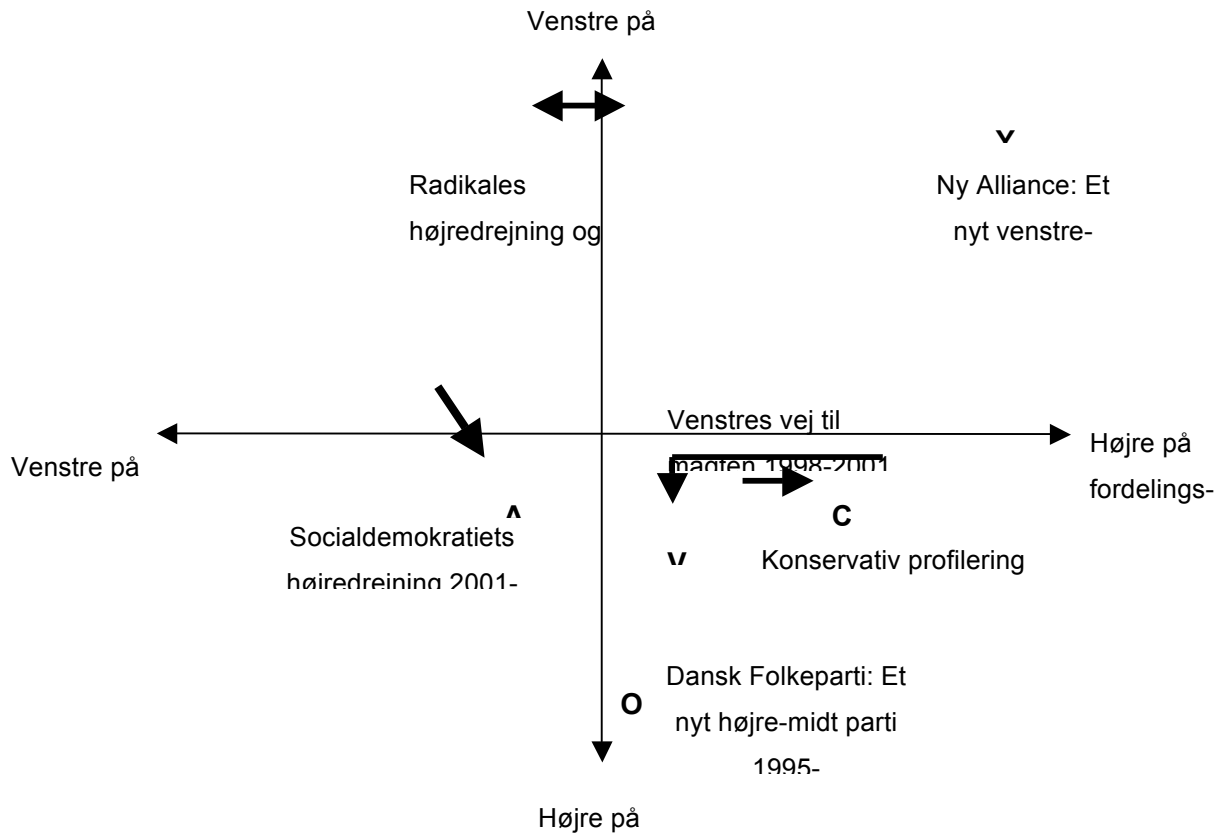
en masse stemmer og ikke mindst de afgørende stemmer. Ny Alliance kunne derfor få vælgere fra Socialdemokraterne, hvis partiets fordelingspolitik kunne blive ”socialdemokratisk”, og Ny Alliance kunne sikkert erobre endnu flere vælgere med et opgør mod den højreorienterede værdipolitik ikke mindst på udlændingeområdet, som Venstre og Konservative blev pålagt af Dansk Folkeparti.

Man kan sige, at politik fordeler sig på to forskellige skalaer. Den fordelingspolitiske højre-venstre skala, som er knyttet til det gamle industrisamfund, og indtil 1970’erne var den enerådende. Og så den værdipolitiske højre-venstre skala, som primært knytter sig til spørgsmålet om miljø og indvandrere, og som blev introduceret, da det blev mere kompliceret at forklare vælgernes valg, fordi der ikke kun indgik overvejelser om partiernes fordelingspolitik, når der skulle sættes kryds ved valgene.

Det radikale venstre flyttede sig i begyndelsen af 1990’erne til venstre på den fordelingspolitiske skala, og dette medførte, at fundamentet for en socialdemokratisk-radikal regering blev lagt, og da Socialdemokratiet også havde skiftet formand, blev Nyrup-Jelved-regeringen dannet i 1994 oven på den såkaldte Tamil-sag, hvor den konservative-venstre regering faldt. Man må konstatere, at dette var storhedstiden for holdningerne i det øverste venstre hjørne, se nedenstående figur.

Figur 1: Partiernes placering på den fordelings- og værdipolitiske skala.³¹

³¹ Partierne halser efter vælgerne, Politiken

Da Anders Fogh Rasmussen blev ny leder af Venstre efter Uffe Ellemann-Jensens valgnederlag til Nyrup i 1998, satte han sig for at ændre partiets kurs. Som pilene på figuren viser, flyttede Venstre mod midten på den fordelingspolitiske højre-venstre skala, desuden flyttede Venstre "nedad" mod højre på den værdipolitiske skala ved at gå ind for en stram indvandrepolitik. Desuden lancerede Anders Fogh Rasmussen i valgkampen 2001 det såkaldte "skattestop" som reaktion på den foregående regerings indførelse af utallige nye skatter. Dette medførte et goddag til en række nye arbejdsvælgere fra Socialdemokratiet, som overraskende for dem selv tabte valget og dermed regeringsmagten³². Valgresultatet i 2001 betød ikke blot regeringsskifte fra rød til blå blok, men også, at den nye regering havde et flertal med Dansk Folkeparti, hvilket er unormalt i dansk politik – altså et flertal, men ikke hen over midten.

Som det også fremgår af ovenstående figur placerede Ny Alliance sig i 2007 i øverste højre hjørne, og netop derfor talte Naser Khader om "politisk hjemløshed" i forbindelse med stiftelsen af partiet, hvilket går i spænd med figuren. Der ligger ingen andre partier i dette hjørne, som må siges at være meget borgerligt. Ny Alliance ligger helt til højre på fordelingspolitik-skalaen og helt til venstre på værdipolitik-skalaen, hvorfor der

³² Partierne halser efter vælgerne, Politiken

selvfølgelig bør være en mulighed for en del vælgere, som er trætte af Dansk Folkepartis stramme indvandrepolitik, men stadig er af borgerlig overbevisning.

3.4 Valgkampen 2007

Vurderinger af Ny Alliances chancer som nystartet parti var meget spredte. Flere journalister og kommentatorer pegede på, at Ny Alliance manglede en stor sag, som de kunne markere sig med. Når nye partier oprettes, sker det ofte i protest mod noget. Dansk Folkeparti eller Fremskridtspartiet er glimrende eksempler herpå, men Ny Alliance markerede sig ikke som et protestparti med en klar protest, men blot at de var imod Dansk Folkeparti – ikke blot i indvandrepolitikken, hvor Gitte Seeberg formulerede det mest protestagtige med udsagnet ”Nok er nok”, men også i det hele taget. Partiet ville fjerne Dansk Folkeparti fra sin store indflydelse³³.

Det var heller ikke noget plus, at partiet ventede mere end 100 dage med at fremlægge deres partiprogram, og det er ikke lykkedes mig at finde ud af, hvorfor man gjorde det i den rækkefølge. De 3 stiftere synes heller ikke at have været enige om ret meget, og allerede ved præsentationen af partiet på Christiansborg måtte Naser Khader opgive at formulere noget om, hvad de to andre skulle lave. Naser Khaders rolle som partileder viste sig også at være en katastrofe. Listen over manglende evner i så henseende er lang, hvilket han også erkendte, da han meldte sig ud. Desuden havde partiet som sådan heller ingen partiorganisation og ingen økonomi, og folketingskandidaterne viste sig at være en spraglet flok - ”storbytusser” eller ”intellektuelle tosser”. Bl.a. den tidligere direktør Lars Kolind, som foreslog en bruttoskat på 40% - kun på Fyn.

Se & Hør-sagen, Khaders sorte carport, har utvivlsomt også skadet. De gode meningsmålinger kort før valget styrtdykkede, da historien blev bragt. Tilliden til ham og partiet forsvandt, da han sagde 3 x svin. En tunge på vægtskålen skal være velovervejede.

Under den sidste debat i DR søndag inden valget i 2007, var alle partilederne selvfølgelig samlet. Bendt Bentsen (C) beder Johanne Schmidt-Nielsen (EL) om en kop kaffe, fordi han tror, at hun er piccoline. Det er jo faktisk grotesk! Dette viser måske, at blå blok ikke tog modstanden seriøst, men det var også en utrolig pinlig situation for Bendt Bentsen, fordi han som vicestatsminister ikke kendte alle de andre partiers kandidater.

3.5 Valgresultatet 2007

Når en regering har siddet en 7-8 år, ligesom Nyrup-regeringen gjorde inden 2001, så mister den faktisk helt automatisk nogle mandater, fordi nogle vælgere begynder at ønske, at der skal ske noget nyt. Om dette kan begrebet ”metaltræthed” måske bruges – altså: at folket trænger til at se nye ansigter. Dette kan være en del af forklaringen på, at regeringspartierne samlet gik tilbage i 2007. Dog gik den røde blok ikke meget frem, fordi den

³³ Derfor faldt Ny Alliance, Jyllandsposten

som sådan ikke var samlet. Faktisk kan man ikke tale om en rød blok på dette tidspunkt. Socialdemokraterne og Helle Thorning gik lidt tilbage, SF og Villy Søvndal meget frem, Enhedslisten med Johanne Schmidt bevarede status quo, mens Det radikale Venstre med Margrethe Vestager nærmest blev halveret.

Valgresultatet blev, at den blå blok fik 89 mandater. Hermed var flertallet for VKO jo tabt. Der var ganske vist en færing, som tilsluttede sig regeringen, men normalt bygger man ikke et parlamentarisk flertal på de nordatlantiske mandater. Ny Alliance kunne altså med deres 5 mandater have været tungen på vægtskålen, hvis de ikke i valgkampens sidste dage havde kludret sådan i det mht. spørgsmålet om dronningerunde eller ej. Derfor kom Ny Alliance til at stå tilbage som valgets store taber. Partiet havde kun opnået 5 mandater, hvilket var utrolig skuffende taget i betragtning, at partiet havde ligget langt højere i meningsmålingerne kort før valgdagen.

Ifølge Samfundsstatistik 2009 havde Ny Alliance størst opbakning på Sjælland. Her var den mellem 3,3 og 4,3%, hvorimod der i Sydjylland kun var 1,9%, som stemte på partiet³⁴. Desuden havde Ny Alliance ikke en specifik vælgerprofil. Hvis man skulle tegne en vælgerprofil, ville det være enten en kvinde mellem 25-39 år, som var højere funktionær, eller en 60+ år pensionist/efterløner, og begge med en brutto personindkomst mellem 100.000 og 400.000³⁵.

Vælgernes dagsorden ved Folketingsvalget i 2007 var velfærd med 52% , og de næststørste emner var indvandring med 14% og arbejdsløshed med 10%. Ud fra vælgernes dagsorden fremgår logikken i, at Ny Alliance ikke blev valgets store vinder meget klart. Ny Alliance klumrede i deres skattepolitik og kunne ikke sige noget klart, så på den konto har de formentligt mistet meget. Velfærd og arbejdsløshed er svært at gøre noget ved, hvis man ikke har en klar skattepolitik, og da partiet yderligere udtalte, at de ikke havde besluttet endnu, hvor de ville få pengene fra, mistede de nok de sidste potentielle stemmer³⁶.

3.6 Mediernes betydning

Mediernes interesse for noget nyt må siges at have været et plus for Ny Alliances chancer – i hvert fald i begyndelsen. Medierne er som sagt den 4. statsmagt, dette betyder i praksis, at fordi kommunikationen mellem vælger og politiker har ændret sig, så er demokratiet blevet afhængig af massemedierne, og dette udnyttes begge veje. Mediernes store betydning vises også ved, at den danske valgkamp er kommet til at minde om det

³⁴ Samf.stat. 10.1 s. 38

³⁵ Samf.stat 10.3 s. 39

³⁶ Vores parti, Jyllandsposten

amerikanske præsidentvalg. Dette var en tendens som Poul Nyrup Rasmussen startede ved folketingsvalget i 1998. Valgkampene i 2005 og 2007 var en slags amerikansk præsidentvalg – altså Fogh mod Lykketoft, som blev sidstnævntes finale, og Fogh mod Thorning, som sidstnævnte havde lovet at slå.

Når man taler om medierne som den 4. statsmagt, er det fordi, at medierne siges at have en dagsordenssættende funktion. Dette skyldes, at de emner, som får mest opmærksomhed i medierne er de emner, som befolkningen tillægger størst betydning. Og derfor bliver befolknings dagsordenen meget lig mediernes dagsorden³⁷.

Så da Henrik Qvortrup ringede og adviserede sin gode ven Naser Khader om, at han ville skrive historien om det (mulige) sorte arbejde i forbindelse med carporten - og Naser Khader mistede besindelsen et kort øjeblik og kaldte Henrik Qvortrup ”svin, svin, svin” og oven i købet gav ham tilladelse til at citere ham for det – da satte medierne dagsordenen og påvirkede måske helt afgørende Danmarkshistorie.

Naser Khader havde altså givet Se & Hør en god historie, og fra dette øjeblik havde Naser Khader skabt en tabersag – et af de smukkeste selvmål nogen sinde set siger TV 2's politiske kommentator i dokumentaren. At Naser Khader derudover kludrer i partiets krav om dronningerunder og kongelig undersøger i den føromtaltte vigtige tv-debat på DR søndag aften før valget. DR's ordstyrer belærer Naser Khader om, at politik ikke er noget fritidshjem. Dette er ikke overbevisende af en partileder.

Den overordnede konklusion må blive, at Ny Alliance ikke formåede at udnytte dets store chance. Med den tilslutning partiet fik i meningsmålingerne ved stiftelsen, må man sige, at der i den grad var plads til et nyt parti, som ville sætte en stopper for blokpolitikken og argumentere for en mere human politik på flygtninge- og indvandreområdet. Her var borgernes håb Ny Alliance, men dette formåede partiet ikke at leve op til. Min vurdering er, at partiet blev for liberalt og lagde sig for tæt op ad Venstre - eller sagt på en anden måde de liberale kræfter i partiet vandt over de mere socialdemokratiske kræfter. Ved partiets stiftelse var begge sider ligeligt repræsenteret, og partiet proklamerede sig som et midterparti.

Desuden må man kort og kontant konkludere, at Naser Khader var for dårlig til at håndtere pressen, hvilket sikkert var fordi, at partiets to spindoktorer var ret uenige om strategien og også havde forskellige vurderinger af, hvordan man kunne styre pressen. Dette har givet beslag for partiet og ikke mindst medført en forringelse af partiets muligheder, fordi partiet har udstrålet usikkerhed og ikke kunne fremlægge en klar vej/strategi.

³⁷ Mas.kom s. 139f

4.0 Konklusion

Anvender man *'Dagbog fra Midten'* som kilde til Ny Alliances valgnederlag, vil den pege på forskellige forhold. Partiets politikere lavede mange fejl, og der er flere ting, som jeg er direkte uforstående overfor.

For eksempel siger Gitte Seeberg flere gange, at det er begrænset, hvor liberalt partiet skal være, og da Anders Samuelsen vil angribe Socialdemokraterne, nævner Gitte Seeberg, at der er enighed om, at partiet er rykket for langt mod det borgerlige, og så er det jo ikke ligefrem befordrende at angribe socialdemokraterne. I slogandiskussionen nævner Gitte Seeberg igen, at hun ikke har meldt sig ind i et liberalt projekt, så hvis Ny Alliance kopierer et gammelt Venstre slogan – ”Tid til forandring” - så vil man kode Ny Alliance til at være mini-venstre eller det nye venstre. Helt sigende vælger Naser Khader ”Tid til forandring?” Forvirringen er så nærmest total! Dette må siges, at være den største fejl, netop at partiet ikke kan samle sig og forhold sig på midten, men søger mod det liberale.

Af ovenstående kan man drage den konklusion, at en af de største fejl partiet laver er, at de 3 medstiftere ikke er enige om, hvad de vil med partiet – eller hvad partiet skal. Og når ikke engang partistifterne er enige, hvordan skal vælgerne så nogensinde kunne finde ud af, hvad partiet vil, og det befordrer ikke stemmeafgivningen.

Hele dokumentaren stiller en intern modvilje og uenighed til skue. Efter Ulla Østergaard bliver ansat, deles partiet i to. Partiets formand, Naser Khader, svæver frem og tilbage, men ender til sidst med at vælge Ulla Østergaard og Anders Samuellsens side – som nævnt den liberale, borgerlige side .

Desuden kommer Naser Khader flere gange i dokumentaren til at virke meget uselvstændig, dette er heller ikke et plus som partiformand. Dog er meget af den uselvstændighed, vi som seer oplever i dokumentaren, fremtonet i scener, som den almindelig dansker ikke ser i et nyhedsindslag, så skaden så at sige er ikke så stor.

At Ny Alliance, trods den fremragende start, fik problemer med at komme ind i Folketinget ved valget 2007, vidner om mediernes magt, for hvis medierne ikke havde bragt sagen frem og givet den dækning, den fik, så havde Naser Khader formentligt ikke mistet så megen troværdighed, hvilket jo netop er meget vigtigt for en politiker og ikke mindst en ny partiformand. *'Dagbog fra Midten'* understreger denne pointe, men gør sig ikke til dommer over partiets nederlag. Det er altså op til den enkelte at vurdere, hvorfor Ny Alliance fejlede ved Folketingsvalget. Måske er nederlaget forældreløst?

Denne vurdering må så også indbefatte overvejelser over de mere generelle samfundsforhold og hele den politiske situation i Danmark i efteråret 2007. Den økonomiske situation i landet herunder den fulde beskæftigelse, Anders Fogh Rasmussens præsidentstatus, oppositionens uklare alternativ til en succesfuld regering etc. Forhold, som må

siges at ligge uden for dokumentarens interesse, men også skal tages i betragtning, når Naser Khaders Ny Alliance skal vurderes.

5.0 Litteraturliste:

5.1 Bøger

Andersen, Kirsten og Jan F. Mikkelsen	Dokumentaren i undervisningen
L&R uddannelse, 1. udgave, 2009
Forkortelse: Dok.under
Arbo-Bähr, Henrik m.fl. (red)	Samfundsstatistik 2009
Columbus, 1, oplag, 2009
Forkortelse: Samf.stat
Friisberg, Gregers	Politik og økonomi
Columbus, 1. udgave, 2007
Forkortelse: Pol.øk
Jensen, Klaus Brunh	Medier og samfund – en introduktion
Samfundslitteratur, 1. udgave 2008
Forkortelse: Med.samf
Larsen, Peter Harms	Faktion – som udtryksmiddel
Dansklærerforeningen, 1. udgave, 1990

Forkortelse: Fak.

Olsen, Mimi og Hans Oluf Schou (red.)

Levende billeder

Systime, 1.udgave, 2007

Forkortelse: Lev.bil

Rasmussen, Finn og Birgitte Tufte

Tæt på medier og samfund

Columbus, 1.udgave, 2001

Forkortelse: Tæt.med

Rasmussen, Finn

Massemedier og politisk kommunikation

Columbus, 1. udgave, 2007

Thorndal, Morten Hansen

Sociologi ABC

Columbus, 1 udgave, 2008

Forkortelse: ABC

5.2 Artikler:

Astrup, Tanja Parker

"Jeg havde ikke forestillet mig,

at det ville være så beskidt"

Politiken, 10.11.2007

Collignon, Pierre

Vores Parti

Jyllandsposten, 08.07.2007

Larsen, Christian Albrekt

Analyse: Partierne halser efter vælgerne

Politiken, 16.11.2007

Movin, Lars

Mennesket bag politikeren

EKKO#28

Pittelkow

Derfor faldt Ny Alliance

Jyllandsposten, 10.02.08

5.3 Internetsider:

<http://smu.imv.au.dk/soendergaard/1.html>

<http://politiken.dk/kultur/article644825.ece>

http://www.dr.dk/P2/Frokost_med_eliten/gaester/20090624165329.htm

http://da.wikipedia.org/wiki/Naser_Khader

http://da.wikipedia.org/wiki/Gitte_Seeberg

http://da.wikipedia.org/wiki/Anders_Samuelsen

http://da.wikipedia.org/wiki/Rasmus_J%C3%B8nsson

http://da.wikipedia.org/wiki/Ulla_%C3%98stergaard

<http://www.ft.dk/Demokrati/Partier/PartiOversigt/Liberal%20Alliance/Historie.aspx>

<http://www.kulturplakaten.dk/en-columbus-til-christoffer-guldbrandsen/>